Ч. 111. (282). Львів, четвер, дня 4. мая 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна газета.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К
" піврóку	9·— "
" чвертьроку	5·— "
" місяць	1·80 "

В краю і державі:

На рік	24·— К.
" пів року	17.— "
" чвертьроку	8·— "
" місяць	2·40 "

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймає ся лиш оплачені, а звертає ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово" продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 1.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 1 К. за стрічку, а в оповістках 60 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. и. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платит[illegible] 50 сот.

Новий намісник.

Новий галицький намісник барон Еріх фонДілер обняв урядоване дня 1. мая. Повитаний в імени урядників віцепрезидентом Гродзіцьким, сказав:

„Зачинаю по польськи, бо знаю, що се урядова внутрішня мова, та не знаю її як слід, тому перепрашаю, що далї говорити-му по німецьки.

Панове! Сердечно дякую вам за привітні слова висказані у вашім імени заступником президента. Можете бути певні, що прибув я сюди з найкрасшою охотою до успішної спільної праці. Надію ся, що при вашій підмозї осягну намірену ціль.

Тяжко війною навіщеному краєви можна помочи лише згідним інтензивним співділанєм з тим краєм та його населенєм. Мій досвід в окупованих областях вказує дорогу, яка здобута довірєм народа, веде до загоєня завданих війною ран. Я передовсім покликаний до того, щоби по можности вигоїти ті рани средствами, якими розпоряджаю. Хочу звернути увагу панів на те, що в тій праці найважнійшим моментом є скорість. Два рази дає, хто скоро дає. Наколи будемо мати в поодиноких случаях відповідні средства, то прошу ділати без бюрократичної проволоки, щоби буква закона могла як найскорше приводити ся в рясу діла і обернути ся в подію, яка би принесла користь. В тім спільнім діланю повинно злучити ся правительство і край, щоби перевести господарську відбудову Галичини. Тим отже кличем витаю вас і взиваю до праці в інтересі добра того нещасного краю".

Як видно з наведеної промови, новий намісник обіймає урядоване під кличем господарської відбудови Галичини, та вигоєня ран завданих їй війною. Заявлена найліпша охота до успішної праці, досвід на який покликує ся новий начальник краю, що вказує йому дорогу через здобутє довіря населеня — хай будуть сходячою зорею для безщасного краю і словами вкоєня для його потерпівшого населеня. Хай скріплять його віру в красшу завтрішню днину і додадуть сил, щоби відбудувати рідну хату.

Українське населенє Галичини сповнило свій обовязок супроти держави і жде. Слова нового намісника приймаємо як доказ, що держава всіми средствами, якими розпоряджає, забирає ся сплатити свій довг населеню і загоїти його пекучі непередавлені рани; ходить, як сказав новий начальник краю — о те, щоби буква закона могла як найскорше перемінити ся в рясу діла...

Як ми вчера подали, новий намісник вибирає ся з неділї на інспекційну подорож до областий Галичини навіщених війною. Не треба її пригадувати, що обовязком наших повітових організацій є всюда приготовити ся відповідно на повитанє нового намісника і через депутації предложити йому економічні і національні домаганя й потреби українського народу!

Відбитє Галичини.

II.

День 1. мая 1915. — Пролом. — Перехід через Вислоку. — Окруженє VIII російської армії в Карпатах.

Дня 1. мая, розпочав Макензен свій пролім в Галичині на південь від Тарнова. Славне се поле битви є обмежене від заходу рікою Дунайцем, на сході Сяном, на півночи горішньою Вислою, а на півдни Карпатами. Від півночи до полудня перерізує його ріка Бяла, Вислока з лївобічним допливом Ропи та Вислок. Глибокі долини тих рік творять по західній стороні дуже тяжку область до зачіпної акції, натомість для оборонців становлять незвичайно вигідні та сильні становиска.

Макензен мав пролomити російський фронт в східно-північнім відтинку в вузькій области середущої Ропи. Відповідно сьому розпочато наступ на лінії Ґромнік-Горлиці-Малястів. Стояча під командою Макензена армія Архикнязя Йосифа Фердинанда мала рівночасно заатакувати ворога на захід від Дунайця коло Тарнова, та опанувати річні переправи. Завданє виконано знаменито мимо чисельної переваги Москалів, які окопались в трьох рівнобіжних лініях, з яких знов кожда мала принайменше по трийні окопи та становиска артилерії.

Дня 1. мая покінчено приготованя; артилерія розпочала підготовний огонь, щоб ворожі становиска зробити пригожими до рукопашного наступу. Коли з 1. на 2. мая армія Архикнязя Йосифа Фердинанда виборола собі в области Тарнова перехід через долішний Дунаєць полонивши притім 1000 бранців, забравши много гармат та машинових крісів, — ранком 2. мая заграв фронт армії Макензена більше чим з 1200 армат, канонада тривала безнастанно від 6 до 10 години рано. О 10 годині замовкла музика гармат; розпочав ся приступ. Хоть ворог був вже дуже сильно потрясений раньою канонадою, мимо сього приходило дуже часто до рукопашних боїв. Положенє на поодиноких відтинках сього фронту дня 2. мая було слідуюче:

Горлиці: Пруський ґвардійський корпус який доси перебував на західнім фронті, заатакував на найкрайнійшім крилї Макензена російську армію. Коли ґвардія переправилась через Бялу між Зборовицями і Селисками, та зайняла без труду на східнім березї сеї ріки передне становиско ворога, перейшла до рукопашного бою о височину 437 положену на захід від Сташківки. В горячому бою ломано опір Росіян окопаних незвичайно сильно в сімох рядах ровів. Рівночасно з ґвардією угорські та галицькі полки взяли в рукопашнім бою сильно укріплені височини Вітрівки та гору Пустки. Побіч них продерлись рівночасно німецькі полки резерви на південь від зелїзничої лінії Грибів-Беч в напрямі Горлиць. Тут Росіяни дуже сильно укріпились, а головно на цвинтарі, що лежить на захід від міста. Та російський салдат не міг встоятись перед приступом добровольців. Рівночасно на південь від Горлиць здобули шлеські полки височини Сенкови. На всіх згаданих місцях ставляв ворог дуже вавзятий опір не лиш гарматами, але й піхотою: дуже часто приходило до рукопашного бою. Та славні полки занимали слабше боронені російські становиска без борби або після слабого опору. Дуже часто останки, які пережили артилерійський огонь, піддавались добровільно.

Вислідом першого дня боїв було здобутє першого російського головного становиска на лінії Громнік—Горлиці—Малястів, полонене понад 20.000 бранців, відобранє 40 гармат і 50 машинових крісів. Та мимо сего успіху не осягнено ще остаточного рішеня, бо побитий ворог подав ся на друге оборонне становиско, щоб дальше боронитись. Його треба було звідси скорше прогнати, заки він зміг би одержати підмогу.

По сій причині ведено д. 3 мая дальше на цілій лінії наступ; в невеликім бою здобуто другу оборонну лінію. Тільки в двох місцях прийшло до завзятих боїв, на височині Липиці і Беча. Першу заатакувала ґвардія. Що-йно по завзятім бою прогнано Росіян, — инший корпус долиною Раби пішов на Беч. На захід від сего міста лежить висока гора Вільчак. Москалї укріпили її незвичайно сильно. Рови були уложені на збочах гори один над другим. Наступ розпочав ся сильним огнем артилерії. У перве пробував тут ворог протинаступу. Від сторони Ропи хотів він свого противника заатакувати на правім криді. Та се підприняте здавлено в зароді, — кілька наших гарматних вистрілів спричинило втечу ворога; гору здобуто, а тим самим і доля Бечу була рішена.

В протягу 3 мая 1915 перейшло праве крило армії Архикнязя Йосифа Фердинанда ріку Бялу. Вечером сего дня втратив ворог другу оборонну лінію та подав ся в поспіху і неладі на послідну — трету.

Вона тягнулась на захід від Вислоки дещо на південь від Пільзна луком через Жмигород на північний схід. Майже всюди вичікували тут Росіяни приступу союзних військ, в богатьох однак місцях вже по першім австрійськім гарматнім вистрілї кинулись до втечі або піддавались без опору в полон. Тільки в поодиноких місцях ставили вони завзятий опір який однак легко зломано. Дводневними боями ворог був вже так дуже обезсилений, що його відпорність зістала зовсім зломана. Дня 3 і 4 мая полонено знова 20.000 Росіян. Та мимо сього старались Росіяни, де лиш було можна, стягнути резерви і підмоги. З кождим днем ставало положенє Росіян критичнійше. Найбільше загроженою була VIII російська армія в Карпатах: її праве крило було вже окружене. Позаяк Макензен не стрічав майже нігде вже по дорозі опору ворога, дійшов д. 8 мая до Вислока, д. 10 до горішного Сяну та по 48 годиннім маршу стояв вже на відворотних дорогах сеї VIII армії. Колиб Росіяни були дальше остали в Карпатах, тоді вистарчилоб, щоб Макензен розвинув своє праве крило на полуднє — а ціле праве крило російської армії булоб засуджене на загладу. Позаяк однак Росіяни завчасу приступили до відвороту, то не улягало сумнівови, що він спричинить карпатській армії незчислимі втрати і жертви, бо відворот міг відбуватись тільки в довгих кольонах серед гірських провалів. Колиб на против стоячі Австрійці були нагло натиснули, — про якийсь „в порядку" відворот не можна булоб й думати.

Польська пропаґанда в Німеччині.

(З листів Д-ра Е. Левицького до В. С. в. У.).

(Кінець).

Брошура Фельдмана, не зважаючи на її велике поширенє, стріла ся лиш з незначним фактичним успіхом, зате брошура ґрафа Квілецкого зійшла ся без сумніву з світоглядом деяких дуже впливових політичних кругів, які менш-більш оперують тими самими понятями в своїм світогляді, що й польський ґраф. А що сї елєменти не зістали без впливу на хід подій уже в бігу теперішньої перехідної стадії та вміли авторитативно вмішати ся в світові переміни, що довершують ся на наших очах, знак того всілякі календарські й альфабетичні розпорядки на цілім близькім Сході аж на европейський південь

Є люде, для яких уся европейська культура вичерпуєть ся квестією подзвонюваня при відправах служби Божої
З того становища вони розуміють і розглядають світові події, з того вони рішають про долю народів, оцінюють їх політичну зрілість та визначують одним роль володільців, а другим політичних підданців. Одною ногою стоять сї люди усім своїм світоглядом без сумніву в нідрах середньовіччя. Та инша річ, що на тій самій висоті розуміня великих світових подій і завдань стоїть також відомий епископ Евлоґій, який у супротилежній цїли засипав у часї московської навали всю східну Галичину обмоскаленими православними попами.

Були загалом три арґументи, які польські публїцисти і полїтики виграли в Німеччині задля переведеня своїх політичних плянів, — а саме крім згаданого вже римо-католицизму й незрілости українського, литовського та білоруського елєменту, ще й квестію зміни німецько-польських окраїн за литовсько-білорусько-українські области дорогою кольонізації. Сю останню думку пропаґовано в Німеччині головно при помочи брошури Володислава Гісберта Студніцкого „Die Umgestaltung Mittel-Europas durch den gegenwärtigen Krieg“, дуже ясне доповненє якої що до наших українських областей дає статя тогож автора про будучу Польщу в „Baseler Nachrichten“ (з 29. цвітня 1915). Думка Студніцкого полягає на тім, що Поляки зрікають ся своїх претенсій до Познанщини та Східної Прусії, а за те одержать білорусько-литовські землї й часть України на скольонізованє. Отсе зреченє послїдує de facto шляхом плянової кольонізації — Поляки виселять почасти й постепенно свій елємент з німецьких областей і переведуть його на східні не польські окраїни в цїли їх спольщеня. Відгомін отсих предложень з польського боку дає подекуди статя такої впливової „авторитетної людини, як проф. др. Шмоллєр, який у своїй другій відповіди на просте польське запитанє не виключає зовсїм можливости й такої розвязки. („Nochmals: Dentsche und Polen“ в „Polnische Blätter“, ч. 11 *). Знак, що й карколомні проєкти сього роду були, чи ще й є поширювані польськими полїтиками в Німеччині, та не зостали ся там без видомого слїду.

Було-б прогалиною в моїм огляді польської аґітації в Німеччині, колиб я хоч коротко не згадав ще про виступи против українства проф. д-ра Брікнера, якого противукраїнські статї так уже відомі з иншого жерела нашому громадянству. Одначе про Брікнера (котрий, до речи кажучи, ділав і ділає в очевиднім порозуміню з польськими політичними кругами, зарекомендувавши німецькому суспільству Фельмана окремою передмовою до йогож брошури: „Deutschland, Polen und die russische Gefahr“) треба сказати, що він у своїм україножерстві рішуче „переступив сакраменти“. Иого скрайні своїми поглядами статї „Ruthenen und Kleinrussen“ (в „Internat. Monatschrift“ за март 1915), „Russen und Polen“ (в „Leipz. Illustr. Zeitung“ з 8. лютого 1915), вкінці „Deutsche Rede in ernster Zeit“ (ч. 26) та „Die Slaven und der Krieg“ (в „Intern. Monatschrift“ з грудня 1915) рішуче не віднесли успіху, бажаного польськими кругами.

Загалом кажучи, польська аґітація, о скільки йде про розвязку самого польського питаня, лишила в Німеччині дуже слабкі слїди. З трьох арґументів, поширюваних польськими полїтиками й публїцистами, що найбільше успіху мала ідеольоґія, репрезентована назверх брошурою ґр. Квілецкого — її вплив ствердив я особливо в кругах так званого „католицького центра“, своєю дорогою дуже впливової, особливо за кулїсами, партії. Зате арґумент приналежности Польщі до західно-европейської культури, яко конечного антаґонїзму між Польщею й Москвою — арґумент дуже радо уживаний Народнїм Польським Комітетом, а в Німеччині Фельдманом — стрінув ся тут супроти відомої російської орєнтації всіляких Дмовских і Ґрабских з оправданим скептицизмом. Як Фельдман, так і Студніцкий, сей останній із своїм шляхом кольонізаційної виміни, найшли собі ще найбільше послуху серед деяких політикуючих німецьких професорів та по части (особливо Фельдман) серед членів т. зв. поступової народньої партії (Fortschrittliche Volkspartei), яка зрештою при своїй малочисельности не відграє тут майже ніякої політичної ролї. За те прийшла в поміч польським політичним плянам зовсїм посторонна аґітація, про яку польські полїтики й публїцисти навіть і не думали, — а саме аґітація Навмана за осередньою Европою. Навман втягає до осередньої Европи також Польщу, а домагаєть ся признаня усїх національних прав Полякам і цїлковитої зміни німецької полїтики супроти Поляків, бо задля забезпеченя будучого господарсько-торговельного бльоку він стоїть загалом на тому становищі, що всяких національних і державних прав членів сеї нової міжнародньої кооперації треба по можности не вкорочувати, але шанувати. Хто знає, які розміри прийняла аґітація Навмана та який відгомін вона найшла в рішаючих полїтичних кругах, той і зрозуміє, наскільки Навман і його однодумці пособили польсько-реставраційним плянам — в усякім разї більше ніж полїтичні та публїцистичні виступи польських дїячів, котрі дуже часто зражували Німців своєю претенсіональністю та задирливістю.

Не треба додавати, що коли польські публїцисти й полїтики, котрі ділають у Німеччині, ось так рішуче виступили проти українських самостійницьких змагань на яві, в численних статях і брошурах, то вже ся аґітація не мала міри там, де йшло о підставленє нам ноги поза кулїсами. Те, що я сам ствердив у всіляких приватних розмовах й гутірках з визначними німецькими полїтиками на згадану тему, пригадує дуже ярко те, що поширювали відомі люде про нас свого часу також у Відні. А вислїд сеї полїтичної роботи такий, що польські публїцисти й полїтики для своєї чисто польської справи небагато тут осягнули, — але що зате вони чимало нашкодили успішному розуміню нашого українського питаня, се по всьому сказаному й ствердженому не підлягає сумнївови.

*) Ось що каже Шмоллєр: „Der anonyme Pole in der München Augsburger Abendzeitung“ und der „Täglichen Rundschau“ und ebenso der von Feldmann zitierte Herr W. Studnicki sind mit ihrer Ansicht ganz auf dem rechten Wage, wenn sie die „Liquidierung des Polentums“ innerhalb der polnischen Grenzen „geradezu wünschen...“ Sollten die preussischen Polen (які „im neugeschaffenen Polen sich eine Existenz schaffen wollen“) zahlreich sein, dann lassen sich Einrichtung für eine Neusiedlung grossen Stiles treffen“. (Анонїмний Поляк у „München-Augsburger Abendzeitung“ і в „Tägliche Rundschau“, а так само цитований Фельдманом п. В. Студніцкий є з своїм поглядом зовсїм на добрій дорозї, коли вони просто бажають „ліквідації польскости“ в польських межах... Якби пруські Поляки (котрі „в новоутвореній Польщі“ хочуть сотворити собі нове істнуванє), були численні, в такім разї можна поробити заходи в справі переселеня в великім стилю). Які саме области „Нової Польщі“ проф. Шмоллєр мав на думці, він не каже, затеж інтересно, що другий професор берлїнського унїверситету, тайний радник проф. др. Зерінґ, висловив ся недавно (5. цвітня с. р.) у своїм публичнім відчиті у Віднї, що він Українцям, котрі вже раз получили ся з Москвою, не довіряє та що Литва, Білорусь і т. д. належать до круга впливів „польської культури...“

Світова війна.

Зайнятє Дойрану.

Італійські дневники доносять з Солуня, що німецькі та болгарські війська обсадили місто Дойран та тамошні зелїзничі будинки.

Грецько-російське непорозуміне.

З Атен доносять: Між Росією а Грецією вивязав ся острий конфлїкт. Російський посол князь Демидів зголосив ся до Скулюдіса з острим протестом проти грецьких монахів на горі Атос; російські власти, невдоволені тому що грецькі монахи загорнули в свої руки російські монастирі Пантелеймона та Зердома. Князь Демидів в протесті знехтував всяке понятє дипльоматичної чемности. Як зачувати, сей протест послужить Росії за підставу вислати свої війська на гору Атос, на котру Росіяни від давна острять зуби.

Мирові надії.

Заступник болгарського Собранія Момчілов, перебуваючи в Будапешті заявив, що мир не дасть довго чекати на себе, та що війна мабуть кінчить ся. Опір коаліції зломаний; вона помиляє ся, коли думає, що зможе вратувати Сербію. Момчілов має враженє, що мир вже в дорозї.

Бельґія в Конґо.

ПАРИЖ. Декларація французького правительства в справі Конґо впевняє Бельґію, що Франція постарає ся на мирових переговорах, щоби Бельґія задержала Конґо, а до того щоби Бельґії виплатили за шкоди, які вона понесла в часї війни в кольоніях. Те саме приобіцяли Бельґії Анґлія, Росія, Італія та Японія, та дали надію королеви Альбертови що буде дальше панувати — але в Конґо...

Постанова грецьких офіцирів.

БЕРНО. Як доносять париські дневники, манїфестація офіцирського корпусу в Атенах є виразом рішучої симпатії народа до короля та вітчини. „Temps“ пише, що грецькі офіцири, котрі уважали теперішнє положенє Греції за небезпечне відбули збори, щоби нарадити ся над запобігаючими зарядженями. Офіцири проголосили декларацію, що будуть боронити короля. Не боять ся нічого, навіть найскрайнїйших средств проти того, хтоби поважив ся зробити заговір на короля та престол. Король та мінїстер війни вплинули на офіцирів і на улицях міста панував спокій. Мінїйстер війни звернув ся до командантів корпусів, щоби вони перестерегли офіцирів, щоби уникали всього, що могло би дати основу до думаня, що офіцири в часї свого урядованя займають ся загранич-ними справами.

З Анґлії.

ЛЬОНДОН. Національна лїґа анґлїйських робітників видала манїфест в котрім сказано, що Анґлії треба більшого числа війська. Манїфест взиває нарід, щоби ужив цїлої енерґії в тій справі. Манїфест підписало 6 членів парляментарної робітничої партії.

З Греції.

БЕРЛІН. З Атен доносять: Збори Венїцелїстів розбито та уряджено їм бурливу демонстрацію.

Коаліція сконфіскулала на Корфу транспорт кукурудзи для Епіру. В північнім Епірі лучають ся случаї голодової смерти. Населенє Епіру обурене на коаліцію.

Новий транспорт російських військ для Франції.

МАРСИЛІЯ. (Ткб.). Тут прибув новий російський відділ.

Згнобленє революції в Ірляндії.

АМСТЕРДАМ. Урядово доносять з Анґлії: Всі революціонери в Дублинї піддали ся. В сільських околицях піддає ся військо революціонерів. З забраних в Дублинї полонених вислано до Льондону 489. Рада ґрафства Корк рішила вислати королеви заяву льояльности та готовість помагати Анґлії в веденю війни. Ірляндські посли, котрі становлять в Палатї більшість, не будуть мати голосу голосованя, доки справа в Ірляндії не вияснить ся.

Нова офензива на заході.

„Petit Journal“ пише: Коли ще під Верденом ревуть гармати, Німцї готовлять ся до нової офензиви, а іменно в напрямі на Іпр-ля-Базе напроти лїнії, котра веде до Дункерки і Калє.

Французи з Египту на заході.

„Tel, Inform.“ доносить з Атен: Грецький торговельний корабель „Бізанціон“ прибув до Марсилії з грецькими утїкачами з Египту. Вони розповідають, що коаліція стягає всї війська з дарданельського фронту, які тепер перебувають в Египтї та відсилає їх поспішно на західний фронт. В портах в Египтї стоїть 150 анґлїйських та французьких транспортових ко-

раблів, котрі мають перевезти військо та артілєрію до Марсилії. До тепер відійшло 400.000 війська на фронт під Верден.

Японське військо в Франції.

Невтральні держави подають з Токіо: В японськім парляменті інтерпелював президент Ямаґу чи гр. Окума дійсно прообіцяв в Льондоні, що вишле до Франції символічний відділ війська, як се зробила Росія. Заступник правительства відповів, що не може дати точної відповіди поки ще переговори з Анґлією та Францією не покінчили ся. Парлямент критикував політику Окуми супроти Анґлії, яку уважають ворогом Японії в будуччині.

Французи про трету зимову кампанію.

З Цюріху доносять, що французький міністер війни заявив на засіданю військової комісії, що в Франції, поки що не рішено; чи треба ожидати третої зимової кампанії. Франція надіє ся, що не буде потреби переживати третої зимової кампанії, тому і приготованя до неї є злишні.

Турецьке звідомлене.

КОНСТАНТИНОПІЛЬ. З головної кватири доносять: Ми затопили на днях коло берегів Чорного Моря три кораблї та чотири наладовані вітрильники.

На Кавказі на північ від гори Косма наші війська приневолили неприятеля до відвороту та взяли значну їх часть в полон. На полудне від Ашкаля відкинено атак неприятеля. Неприятель полишив нам богато живности. На захід від Ашкаля удало ся неприятелеви обсадити наші рови, однак по завзятій борбі відкинено його на давні місця. На инших фронтах без змін.

Америка та коаліція.

РОТЕРДАМ. З Нового Йорку доносять, що на случай оружного конфлікту Америки з Німеччиною, Америка поможе коаліції лише морально.

НОВИНКИ.

— **Відзначене Укр. Січ. Стрільців.** За хоробре поведене перед ворогом одержав курінний отаман Семен Горук військовий хрест заслуги III. кляси з воєнною декорацією, а сотник Микола Стронський і четар Петро Франко найвисше похвальне признане (Signum laudis).

— **Відзначене Українців.** Поручник Василь Костинчук (ц. і к. 5 батерія 15 цм. моздірів) з Добринівців на Буковині зістав відзначений, ще як хорунжий срібною медалею хоробрости першої кляси.

Іван Барабаш, та Ілия Ільків, оба вахмайстри жандармерії, зістали відзначені срібним хрестом заслуги на стяжці медалї хоробрости за знамените сповнене служби супроти ворога.

— **Вивезені Українці.** Теодор Голейко взятий 25 жовтня 1914 був стражником при державних лісах в Солотвині ad Мізунь.

Корнило Фіняк з Добрівлян ad Калуш.

Теодор Вінтонів з Вигоди ad Долина — всіх місце побуту незвісне.

— **Український комітет для тиждня Червоного Хреста** подає до відома, що укр. наліпки на вікна можна вже набувати в „Сокільським Базарі“, в „Доставі“, в експедиції „Діла“, в руск. ул., в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка, в „Ризниці“ і в „Народ. Торговлї“ по 10 сотиків.

— **Зголошеня в члени Червоного Хреста** приймає канцелярія „Ставропигійського Інститута“ в урядових годинах від 8—12 і від 3—6 ул. Бляхарська ч. 11. I поверх, де можна також дістати українські бляннкети на зголошеня.

— **Воєнні шкоди в західній Галичині.** Статистичне бюро галицького намісництва покінчило вже обчислене воєнних шкід в західній Галичині. Після урядових звітів знищено 11.000 сільських будинків, 3.297 міських, двірських 974, — разом 15.374 будинків. Остаточні обчисленя в найбільше знищених повітах: Лїманова, Пільзно і Нїско ще не покінчені. В самім нїськім повіті начислено доси знищених понад 3.000 домів та 22.950 господарських будинків. Втрати в домашнім господарстві виносять: 46 тисяч коний та 178 тисяч штук худоби.

— **Пятнистий тиф в Галичині і на Буковині.** Від 16 до 22 цвітня с. р. провірено урядово в Галичині 556 случаїв занедужаня на пятнистий тиф в 32 повітах, а на Буковині 32 случаї в 5 повітах. В наших коронних краях занедужало на сю пошесть 87 осіб, що приїхали з Галичини згл. воєнних бранців.

— **Українські написи у Відні.** Орґан Чехів у Відні „Vídensky Dennik“ звертає увагу, що тими днями появились на віденських улицях у-перве від 7 літ — оповістки (вивіски) в ненімецьких мовах, а іменно в українській і польській. Чеських вивісок у Відні нема, є натомість румунські. Вивіски сї є для населеня новостю, головно перед українсько-польськими стоять цїлими днями товпи народа.

— **З табору полонених офіцирів в Владивостоці.** З листів, які пишуть полонені австро-угорські офіцири до своїх знакомих слїдує, що табор в Владивостоці відвідав великий князь Григорій Михайлович. Про своє житє пишуть офіцири, що зложили курси науки для ріжних мов, стеноґрафії та инших предметів, на яких виступають раз як учителї, другий раз як ученики.

— **Патріотичні доставники для армії.** Головний обжалований о ряд обманів поповнених при доставах для війська посол до державної ради Івапка перебував доси як інтернований в одній зі санаторий в Будапешті. Міністерство справедливости зарядило онодї його арештоване та відставлене до вязниці.

— **Поляки в Росії.** Петроградське коло польське звідомило російську пресу про виключене посла Лемпіцкого зі своїх членів. Комунїкат сей оповіщує: Супроти щораз частійших в послідних часах виступів публичних члена думи державної Міхала Лемпіцкого оказує ся конечність ствердити, що вже 12 (25) вересня 1915 р. польське коло одноднушною ухвалою рішило уважати п. Лемпіцкого як неприналежного до свого складу. Вжито всїх можливих средств, щоб звідомити п. Лемпіцкого про сю ухвалу. — Президія кола польського: Ян Гарусевич член державної думи, дня 25. цвітня 1915 року.

З тайн царської палати.

Польська ґрафиня Браніцька, що була двірською дамою цариці оголошує в льондонській „Westminster Gazette“ інтересні подробиці до житя й характеристики теперішного царя.

На царськім дворі — пише ґрафиня — все ходили чутки й перекази про ріжні духи, що являють ся в палаті і „страшать“.

Я була незвичайно цікава, що думає про те сам цар. Нагода найшла ся. Минаючи царську бібліотеку, стрінула ся я з царем, який дуже ввічливо завів зо мною розмову.

Бесїда зійшла на духи, а я спитала прямо царя, що думає про те, чи взагалі вірить в духи?

Цар відповів: — Знаю, що ви сумніваєте ся, та я вірю в духи, бо сам їх видів. Раз пізно у вечір читав я часописї в моїй канцелярії і почув в сусідній комнаті придавлений голос та важкі голосні віддихи. — Я скочив затривожений і отворив двері. Кров застигла в моїх жилах. По середині слабо освітленої комнати стояла відкрита домовина, а в ній лежав мій покійний батько. Виглядав зовсім так, як я його в останнє бачив в соборі св. Петра і Павла. Довкола домовини лежали вінки, в головах стояв свічник, на якому горіли великі воскові свічки. Тіло було в позиції напів лежачій а закриті очи були звернені на вінки. У воздусі була остра, відражаюча вонь.

Я глядів остовпілий на ту страшну яву і побачив як тіло стало двигатись, а рівночасно поза мною було чути придавлений голос. Я оглянув ся і побачив смертельно блїдого жовнїра з крісом в руці.

Я не знав, що діяти. Нагло видало ся мині, що тіло хоче видобутись з домовини.

Пробий його сейчас — крикнув я на жовнїра.

Жовнїр послухав. Та заки вспів пробити тіло, все щезло: і домовина і вінки і свічки і вонь.

Жовнїр відступив в зад і впав мертвий.

Я заволік ся з трудом до мойого фотеля; що йно після кількох хвилин був я в силі задзвонити на прислугу. Прийшов лікар, ствердив, що жовнїр вмер зі страху та не вмів пояснити самої події.

Зачудована оповіданєм царя — пише ґр. Браніцька — пішла я опісля до придворного лікаря, що саме був тим, який ствердив смерть жовнїра.

Лікар говорив: Не вірю в ніякі духи, а на основі моїх дослідів можу ствердити, що я чув теж нераз... Фоноґрафічні розмови палатних духів. Се всє „штуки“ палатних спірітистів. В палаті є богато потайних проходів, в підземлю і між мурами. Все те використовують щоби цареви показувати таємничі яви.

Цар опісля все мав привиди.

Раз в ніч видів він, як з величезного портрета його прадїда Миколи I. вийшов небіщик і став наближати ся до царя. Цар прикликав сторожу і казав пробити мандрівчий образ. До нині в тім образі є діра...

Раз — оповідала цариця — цар наляканий прикликав її, та завів до своєї лазні, й казав її наслухувати.

Було чути дивні жалібні голоси. Тоді мимо дослідів ніхто не вмів пояснити.

Довгий час перебував на царськім дворі французький оккультист Филип Ляндар, який мав великий вплив на царя. Він запевняв, що в зимовій палаті є духи, які він „опанує“. Дістав за те 200.000 рублів. Очивидно мусів дещо з нагороди відступити й духам...

В такім окруженю живе цар — а громада шарлятанів зручно скріпляє його забобонність...

ОПОВІСТКИ.

Четвер, дня 4 мая 1916.

Нині: 4. мая гр.-кат. Январія, римо-кат. Фльоріяна.

Завтра: 5. мая гр.-кат. Сальомеї, римо-кат. Піюса.

○ Бухальтерійний двомісячний курс отвирає ся 8. мая, для приготовленя до іспитів в ц. к. Торговельній Академії. Зголошеня від 10—11 перед полуднем ул. Міцкевича ч. 11. в Дирекції Торговельної Школи.

○ Виставовий Комітет Кружка ім. Ганни Барвінок у Львові ул. Мохнацького ч. 12. пригадує Паням і Паннончкам, що вже крайна пора присилати на виставу до Львова предмети домашного промислу. Доси надіслано їх на жаль зовсїм невистарчаюче число, а як сими днями не надійде предметів доволї, то виставу буде мусїла хиба чекати красшого часу.

○ На школу ім. Б. Грінченка прислали: ВП. п. Іван Любчак 10 К., Волод. Гнатишак 5 К., Евг. Залуський 1 К., Ів. Барна 5 К., Лев і Емілія Гавриляки 10 К., Наталка Чернївна 5 К., о. Іван Заяць парох Смільник 30 К. Разом 66 К., за що управа школи в імени дїтвори шкільної і їх родичів складає ласкавим жертводавцям прилюдно сердечну подяку. Сіяк.

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 3. мая 1916.

На російськім фронті.

На схід від Раранча австро-угорський летун боєвий зістрілив ворожий самолет.

На італійськім фронті.

Бої в области Адамелльо тривають дальше. Коло Ріви і на Коль ді Ляна вивязались нагальні бої артилерії.

Італійський наступ на вершок Ротвенд відперто.

На балканськім фронті.

Супокій.

Заступник шефа Генерального Штабу
пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

На північ від Dixmünde німецькі відділи по огневім атаку вдерлись до бельгійської лінії та полонили кількадесять людий.

В околиці Four de Paris (Аргони) наші стежі дійшли аж поза другий французький рів та привели кількох бранців.

По обох сторонах Мози положене незмінене.

Поручник барон Альтгавз над лісом Cailette зістрілив шестий з черги ворожий літак. Окрім сього зістрілено ворожий літак в воздушнім бою на полудне від форта Thiaumont. Два инші застрілили наші оборонні гармати на полудне від хребта гірського Taleu і коло загороди Thiaumont, а пятий самолет зістрілено машиновим крісом коло Hardaumont. Пільот того останнього згинув, а обсерватор зістав тяжко ранений.

На східнім фронті.

Нічо нового.

На балканськім фронті.

Нічо нового.

Начальна управа армії.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.